

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Рэктар УА «Беларускі дзяржаўны
ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

_____ Ю. П. Бондар

«___» _____ 2013 г.

Рэгістрацыйны № ВД - ____/вуч.

МУЗЫКА Ў ВІДОВІШЧЫ

*Вучэбная праграма
на спецыяльнасці 1-17 03 01 Мастацтва эстрады
(на напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-17 03 01-04
Мастацтва эстрады (рэжысура)*

Мінск
БДУКМ
2013

Складальнік

Ю. Д. Пярсідская, загадчык кафедры рэжысуры эстрады ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат мастацтвазнаўства

Рэцэнзенты:

Р. І. Баравік, прафесар кафедры рэжысуры ўстановы адукацыі «Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў», кандыдат мастацтвазнаўства;

В. Л. Гуцько, старшы выкладчык кафедры рэжысуры свят установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат культуралогіі

Рэкамендавана да зацвярджэння:

кафедрай рэжысуры эстрады ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 2 ад 13.09.2012 г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 1 ад 24.09.2012 г.)

Адказны за рэдакцыю *В. Б. Кудласевіч*
Адказны за выпуск *Ю. Д. Пярсідская*

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Дысцыпліна «Музыка ў відовішчы» з'яўляецца адной з шэрагу вивучаемых спецыяльных дысцыплін для падрыхтоўкі студэнтаў-рэжысёраў у галіне мастацтва эстрады. У рамках гэтай дысцыпліны здзяйсняецца падрыхтоўка грунтоўнай базы высокапрафесійных рэжысёраў эстрады, якія здольны на сучасным узроўні ажыццяўляць рэжысёрскую і педагогічную дзейнасць.

Дысцыпліна «Музыка ў відовішчы» цесна ўзаемазвязана з другімі дысцыплінамі прафесійнага цыкла – «Рэжысура эстрадных відовішчаў», «Асновы рэжысёрскай кампазіцыі», «Пластычнае вырашэнне відовішча» і г.д.

Галоўная мэта дысцыпліны – фарміраванне гатоўнасці будучых рэжысёраў эстрады да асэнсаванага і мастацка-абгрунтаванага прымянення музычнага мастацтва ў эстрадных спектаклях і відовішчах.

Галоўнымі *задачами* дысцыпліны з'яўляюцца:

- раскрыццё асаблівасцей музычнай драматургіі ў эстрадных відовішчах і сутнасці драматургічных функцый у ім;
- фарміраванне прадстаўленняў аб асноўных музычных паняццях, неабходных для ажыццяўлення музычна-пастаноўчай дзейнасці;
- развіццё практычных навыкаў самастойнага вырашэння рэжысёрскіх задач сродкамі музычнай выразнасці;
- стымуляванне праяўлення асобасна-творчай індывідуальнасці і каштоўнасных адносін да музычнага мастацтва ў працэсе стварэння музычнай драматургіі відовішча;
- развіццё навыкаў ажыццяўлення музычна-рэжысёрскага аналізу твораў музычнага мастацтва.

Працэс падрыхтоўкі спецыялістаў у галіне мастацтва эстрады накіраваны на авалоданне студэнтамі ведамі і ўменнямі, якія дазваляць на высокім узроўні вырашаць прафесійныя задачы ў далейшай творчай і педагогічнай дзейнасці.

Выпускнік павінен *ведаць*:

- асноўныя музычна-тэарэтычныя паняцці;
- спецыфіку ўзаемадзеяння музыкі і эстраднага відовішча;
- асаблівасці музычнай драматургіі ў эстрадным спектаклі і драматургічныя функцыі музыкі ў ім;
- музычныя асновы гукарэжысуры;

– кампаненты музычна-рэжысёрскага аналізу твораў музычнага мастацтва;

– алгарытм музычнага афармлення эстраднага спектакля ці відовішча;

– структуру музычна-шумавой партытуры;

умець:

– здзяйсняць музычна-рэжысёрскі аналіз твораў музычнага мастацтва;

– ствараць музычную інсцэніроўку ці ілюстрацыю на аснове твораў іншых відаў мастацтва;

– прымяняць алгарытм музычнага афармлення эстраднага спектакля ці відовішча ў пастановачнай дзейнасці;

– праяўляць асобна-творчую індывідуальнасць у працэсе стварэння музычнай драматургіі эстраднага спектакля ці відовішча.

Агульная колькасць гадзін па дысцыпліне «Музыка ў відовішчы» ў адпаведнасці з вучэбным планам для спецыяльнасці «Мастацтва эстрады» напрамку «рэжысура» складае 150 гадзін, з іх аўдыторных – 60 гадзін (індывідуальныя – 24 гадзіны, практычныя – 36 гадзін). Веды і практычныя навыкі студэнтаў кантралююцца як у працэсе навучання, так і пры арганізацыі пазааўдыторнай дзейнасці. Рэкамендаваная форма кантролю ведаў студэнтаў – залік.

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

Тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		
	усяго	практ.	індывід.
Уводзіны	2	2	-
<i>Тэма 1.</i> Сувязь музыкі і відовішча: гістарычны аспект	8	8	-
<i>Тэма 2.</i> Тыпалогія музычных твораў	6	6	-
<i>Тэма 3.</i> Драматургічныя функцыі музыкі ў відовішчах	4	4	-
<i>Тэма 4.</i> Сутнасць музычных ілюстрацый і тэхналогія яе стварэння	4	4	-
<i>Тэма 5.</i> Музычная інсцэніроўка і тэхналогія яе правядзення	4	4	-
<i>Тэма 6.</i> Структура музычна-шумавой партытуры і яе практычнае складанне	4	4	-
<i>Тэма 7.</i> Методыка работы рэжысёра над музычнай часткай відовішча	6	6	-
<i>Тэма 8.</i> Пастаноўка літаратурна-музычнай кампазіцыі	24	-	24
Разам...	60	36	24

Уводзіны

Прадмет, задачы і структура дысцыпліны «Музыка ў відовішчы». Роля дысцыпліны ў падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў і яе сувязі са спецыяльнымі дысцыплінамі і дысцыплінамі гуманітарнага цыкла. Патрабаванні да ўзроўню ведаў, уменняў і навыкаў у музычнай падрыхтоўцы, неабходных спецыялісту ў галіне эстраднага мастацтва. Крытэрыі ацэнкі дасягненняў студэнтаў у навучанні, метады і сродкі ацэньвання. Вучэбна-метадычнае забеспячэнне дысцыпліны.

Тэма 1. Сувязь музыкі і відовішча: гістарычны аспект

Прынцыповыя асновы функцыянавання музыкі ў драматургіі тэатра і відовішча. Узаемадзеянне музыкі і эстраднага відовішча ў двух напрамках: музыка як мастацка-выразны сродак разам з выяўленчым мастацтвам, харэаграфіяй; музыка як структурны элемент відовішча (літаратурна-музычная кампазіцыя). Гісторыя музыкі ў тэатралізаваных відовішчах і святах.

Тэма 2. Тыпалогія музычных твораў

Тыпы музычных твораў: фальклор (народная музыка), класічная музыка, эстрада і іх характарыстыкі. Стыль у музыцы. Музычныя жанры і іх характарыстыка (вакальныя і інструментальныя). Музычныя формы.

Тэма 3. Драматургічныя функцыі музыкі ў відовішчах

Сюжэтная музыка і яе асаблівасці. Характарыстыка ўмоўнай музыкі. Тыпавыя віды музыкі (уверцюра, музычныя «антракты», музычны фінал першага і другога дзеяння канцэрта ці відовішча, музычныя нумары ў ходзе сцэнічнага дзеяння). Віды музычных нумароў. Асноўныя віды музычных характарыстык. Драматургічныя сродкі музыкі: стварэнне атмасферы дзеяння, стварэнне нацыянальнага каларыту і каларыту эпохі, стварэнне характарыстыкі вобраза, дзеяння, характару і г.д.; выяўленне ўнутранага дзеяння і стану; абагульняючая, тэмпарытмічная; стварэнне лейтматываў; стварэнне кантраснасці і супастаўлення. Работа над шумавым афармленнем.

Тэма 4. Сутнасць музычных ілюстрацый і тэхналогія яе стварэння

Азначэнне музычных ілюстрацый. Разнастайныя віды музычных ілюстрацый: фрагменты музычных твораў (ці твора цалкам); музычныя ілюстрацыі як аснова дзеяння ў музычным суправаджэнні відовішчаў. Тэхналогія стварэння музычных ілюстрацый. Стварэнне музычных ілюстрацый да твораў літаратуры, выяўленчага мастацтва, графікі, скульптуры.

Тэма 5. Музычная інсцэніроўка і тэхналогія яе правядзення

Паняцце музычнай інсцэніроўкі. Музычная інсцэніроўка як пастаноўка на сцэне фрагмента ці твора цалкам якога-небудзь з відаў мастацтва, што атрымала драматургічную распрацоўку ў форме п'есы ці сцэнарыя з уключэннем музычнага мастацтва ў працэс развіцця гэтага дзеяння. Інсцэніроўка твораў жывапісу, графікі, скульптуры, архітэктуры.

Тэма 6. Структура музычна-шумавой партытуры і яе практычнае складанне

Азначэнне музычнай партытуры. Характарыстыка музычна-шумавой партытуры ці гукавой партытуры эстраднага відовішча, што склалася ў практыцы рэжысёрскага мастацтва і яе структура. Стварэнне музычна-шумавага эпизоду, нумара, эстраднага відовішча. Гукавое суправаджэнне відовішча.

Тэма 7. Методыка работы рэжысёра над музычнай часткай відовішча

Музычна-рэжысёрскі аналіз відовішча. Методыка работы з музычным творам ва ўмовах розных форм драматургіі. Работа рэжысёра з кампазітарам, гукарэжысёрам.

Тэма 8. Пастаноўка літаратурна-музычнай кампазіцыі

Засваенне асноўных прынцыпаў пеўчай культуры: авалоданне дыханнем, гукавядзеннем. Работа над рэпертуарам – інтанацыяй, дыкцыяй, гукам у музычным творы. Стварэнне вобраза героя, рэжысуры нумара. Аб'яднанне асобных нумароў у адзіную літаратурна-музычную кампазіцыю. Мастацка-дэкаратыўнае і светлавое афармленне відовішча.

ИНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. Горюнова, И. Э. Режиссура массовых театрализованных зрелищ и музыкальных представлений : лекции и сценарии / И. Э. Горюнова. – СПб. : Композитор, 2009. – 208 с.
2. Козюренко, Ю. Основы звукорежиссуры в театре / Ю. Козюренко. – М.: Искусство, 1975. – 248 с.
3. Лензон, В. М. Музыкальный анализ в профессиональной подготовке режиссера : учеб. пособие / В. М. Лензон. – М. : МГУК, 1998. – 240 с.
4. Маньковский, В. С. Основы звукооператорской работы / В. С. Маньковский. – М. : Искусство, 1985. – 189 с.
5. Марголин, Л. М. Музыка в театрализованном представлении / Л. М. Марголин. – М. : Сов. Россия, 1981. – 86 с.
6. Поламишев, А. Мастерство режиссера: от анализа к воплощению / А. Поламишев. – М.: Искусство, 1992. – 192 с.
7. Триадский, В. А. Основы режиссуры театрализованных представлений / В. А. Триадский. – М. : МГИК, 1985. – 73 с.
8. Шароев, И. Г. Драматургия массового действия / И. Г. Шароев. – М.: ГИТИС, 1979. – 105 с.
9. Хангельдиева, И. Г. Музыка : театр, кино, телевидение / И. Г. Хангельдиева. – М. : Сов. композитор, 1991. – 156 с.

Дадатковая

1. Галлеев, Б. Театрализованные представления «Звук и свет» под открытым небом : учеб. пособие / Б. Галлеев ; Казан. гос. консерватория. – Казань : КГК, 1991. – 227 с.
2. Клитин, С. С. Эстрада : Проблемы теории, истории и методики / С. С. Клитин. – Л. : Искусство, 1987. – 190 с.
3. Луначарский, А. В. О массовых празднествах, эстраде, цирке / А. В. Луначарский. – М. : Искусство, 1981. – 424 с.
4. Мазаев, А. И. Праздник как социально-художественное явление / А. И. Мазаев. – М. : Наука, 1978. – 392 с.

Вучэбнае выданне

МУЗЫКА Ў ВІДОВІШЧЫ

*Вучэбная праграма
на спецыяльнасці 1-17 03 01 Мастацтва эстрады
(на напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-17 03 01-04
Мастацтва эстрады (рэжысура)*

Карэктар В. Б. Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар Л. М. Мельнік

Падпісана ў друк 2013. Фармат 60x84 ¹/₁₆.
Папера пісчая № 2. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 0,52. Ул.-выд. арк. 0,25. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
ЛІ № 02330/0003939 ад 19.05.2011.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ